

Homília Mons. Karla Otčenáška počas ďakovnej svätej omši za svätorečenie v bazilike sv. Klementa

21.03.2006

Duc in altum, et laxate retia vestra in capturam! Zajeď na hĺbину a spustťe sítě k lovení! Právě jsme slyšeli, co řekl náš Pán sv. Petrovi, když po celonoční marné dřině musel zklamaně přiznat: "Nic jsme nechytily". A tatáž slova jsme slyšeli

na začátku nového tisíciletí z úst papeže, nástupce sv. Petra. Můžeme si je připomenout, když čteme apoštolský list "Novo millennio ineunte" (čl. 1):

Na počátku nového tisíciletí, při zakončení Velkého jubilea, v němž jsme slavili dva tisíce let od Ježíšova narození a v němž pro církev začíná nová etapa, znějí v našem srdci Ježíšova slova, kterými poté, co ze Šimonovy loďky hovořil k zástupům, vyzval apoštola k rybolovu: "Duc in altum" (Zajed' na hlubinu) (Lk 5,4). Petr a první společníci uvěřili Ježíšovu slovu a spustili sítě. "Když to udělali, ulovili veliké množství ryb" (Lk 5,6).

Sestry a bratři, vážení přátelé:

nejdříve bych vás chtěl pozdravit také jménem našeho diecézního biskupa Dominika Duky a celé České biskupské konference, která právě v těchto dnech má u nás v Hradci

Králové své zasedání. Jmenovitě však mám předat zvláštní pozdravy Mons. Giovannimu Coppovi, našemu bývalému, váženému – a jistě nebudu přehánět, řeknu-li milovanému apoštolskému nunciovi v ČR. Mám velkou radost, že zde mohu vidět před sebou vás všechny z české i slovenské republiky, snad i ze sousedních bratrských slovanských krajů. Všechny nás spojuje pouto víry, kterou jsme přijali ze stejného zdroje prostřednictvím svatého Cyrila, nad jehož hrobem zde stojíme a jeho bratra svatého Metoděje, který velké misionářské dílo jich obou velkým úsilím dokončil a upevnil a svým utrpením podložil a oplodnil. Každý z našich národů má svou vlastní, Bohem darovanou identitu a své duchovní centra, ať je to Levoča a Šaštín, Velehrad a Hostýn, Praha a Svatá Hora a další a další požehnaná místa, kde se u nás nebe dotýká země – dnes jsme však zde, v srdci Církve, ve středu veškerého křesťanstva za

stejným cílem, spojení stejnou radostí, stejným smýšlením a zápalem! Přijeli jsme do Říma, abychom se zúčastnili svatořečení Josemaríe Escrivy. A tady jsme se dnes shromáždili, protože chceme Bohu poděkovat za tohoto nového světce, který na životě mnoha z nás měl a má významný vliv. Děkujeme Bohu i za rozšíření působení Opus Dei v Čechách, na Moravě a na Slovensku – zároveň dnes však také prosíme Pána, aby na přímluvu svatého Josemarie žehnal našim zemím a aby Opus Dei – Dílo Boží přinášelo u nás bohaté plody.

„Zajeď na hlubinu...!“ - Předevčírem jsme se mohli na vlastní oči přesvědčit, jak se tato Ježíšova slova v tomto Díle splnila: náměstí sv. Petra zvučelo hlasy lidí z celého světa, a sv Otec tuto výzvu znovu opakoval. Je to ve skutečnosti sám Ježíš, kdo nás vyzývá vyplout na hlubinu a rozestříť síť k lovu. To On nás zve,

abychom se s vírou a důvěrou v Pána, znovu pustili do díla našeho osobního posvěcení, a to naší každodenní obyčejnou práci, plněním povinností našeho stavu, trpělivostí, láskou a přátelstvím, apoštolátem křesťanského života uprostřed světa. Na hlubinu tohoto našeho světa nás Ježíš posílá, neboť svět naléhavě potřebuje slyšet ujištění, jež dal Petrovi: Neboj se! Od nynějška budeš lovit lidi.

„Zajed' na hlubinu...!“ I sv. Josemaría rád opakoval Ježíšova slova. Zdůrazňoval, že jsme to my, kdo máme jet na hlubinu. Přitom náš Pán počítá s našimi chybami a slabostmi při předávání víry, protože je to On, kdo koná zázrak: zahrnuli veliké množství ryb – ale koná je se spoluprací lidí, tedy s naší spoluprací. Připomeňme si, jak to píše sv. Josemaria v Cestě: "Duc in altum". - Zajed' na hlubinu. - Zavrhni pesimismus, který z tebe dělá

zbabělce. "Et laxate retia vestra in capturam". - Spusťte sítě k lovu! Můžeš přece říci stejně jako Petr: "in nomine tuo, laxabo rete". - Ve tvém jménu rozvěste sítě, Ježíši, ve Tvém jménu chci lovit lidi (Cesta, 792).

„Zajed' na hlubinu...!“ Nedokazuje to, že nastal čas zavrhnout pesimismus, negativní pohled na sebe, na církev, na společnost? Jistě dnes u nás není mnoho praktikujících věřících, ale což to nebylo stejné, když Ježíš posílal apoštoly do celého světa? Stejná situace byla, když sv. Cyril a Metoděj přišli hlásat Boží slovo na Moravu, na Slovensko do Čech! My dnes Bohu děkujeme právě zde, v bazilice, kde je pochován sv. Cyril, a také jeho chceme prosit za naše národy, za obracení našich spoluobčanů i za nás všechny u jeho hrobu shromážděné, abychom dovedli udělat opět další krok blíž k Pánu. Proto patří náš dík i správci této baziliky, který nám laskavě

umožnil slavit mši sv. u hrobu jednoho z Otců naší víry.

Zavrhnout pesimismus – odvážně dávat příklad – a s přesvědčením mluvit o své víře... ano – ale jak to dokázat? Ježíš opět nabádá: „Zaď na hlubinu!“ Jdi do hloubky ve svém duchovním životě, nezůstaň jen na povrchu – to znamená: nespokoj se s několika zbožnými skutky a modlitbami! Buď věrný a vytrvalý ve svém duchovním životě: věrný v denním rozjímání, v modlitbě růžence, v účasti na mši svaté! I když se ti zdá, že nemáš čas, že nestihneš všechny své povinnosti, anebo že se neumíš dobře modlit. Jenom tak je možno zbavit se pesimismu a otevřít se Pánu a všem těm nadpřirozeným způsobům sdílení Boží milosti. Člověk pevného a silného duchovního života je nutně optimista, jako byl sv. Josemaría. A tu si můžeme připomenout, že v době kdy napsal v knize „Cesta“ větu,

kterou jsme právě slyšeli, mu bylo asi třicet let, neměl vůbec nic: jeho otec zemřel, ve Španělsku už začínalo pronásledování kněží a církve – situace ukazovala všechno možné, jen ne důvod k optimismu, lidsky řečeno. Jeho víra byla však větší než všechny těžkosti a protivenství, on šel dál. Jeho příklad by nás měl povzbuzovat, když se někdy cítíme také unaveni, osamoceni, opuštěni. To všechno jsou jen pokušení. Nic z toho není pravda, protože Ježíš žije, je stále přítomný v naší duši, pokud je ve stavu Boží milosti. On nás také posiluje: svým Slovem, Eucharistií, modlitbou.

„Zajed' na hlubinu“ - to však znamená dosáhnout patřičného vzdělání, které potřebujeme pro své působení ve světě. Musíme být schopní podle svých možností vysvětlit důvody naší víry a obhájit naši naději, kterou je Ježíš Kristus, náš Pán. Jsme přece jako jeho vyslanci (nuntius)! Jestliže

to nedokážeme, není snad problém v nás? Není to třeba tím, že Ježíše Krista neznáme dostatečně dobře a že nemáme dost znalostí o učení Církve o Něm a životě milosti – že tomu tedy sami nerozumíme? Pak není divu, že se od Krista a Církve distancujeme! Sv. Josemaría píše ve své „Cestě“ (376): Nemůžeme popírat vliv okolí, pravil jsi mi. - I musel jsem odpovědět: ovšem. Proto musíte být utvářeni tak, abyste mohli svým přirozeným jednáním působit na okolí a udávat tón společnosti, ve které žijete. - A pak, až dosáhneš tohoto cíle, jsem si jist, že mi povíš s údivem prvních učedníků nad prvními zázraky, které konali ve jménu Krista: "Nemůžeme popírat svého vlivu na okolí".

„Zajeď na hlubinu“! ... ve světě – uprostřed ulice – na místě, kde jsi: v rodině, v práci, mezi přáteli... které jsou primárním polem našeho posvěcení, jakožto obyčejných

křesťanů. Pravě proto napsal sv. Josemaría: Modlíš se, zapíráš se, pracuješ v tisíci apoštolských činnostech, ale nestuduješ. - Nezměníš-li se, nebudeš užitečný. Studium, jakékoliv odborné vzdělání, je pro nás vážnou povinností (Cesta, 334). Dobře a svědomitě pracovat, to už znamená jít po cestě. - Pracovat s jistým a nadpřirozeným úmyslem znamená také být na cestě ke svatosti. Každý ve své práci může najít Boha – má příležitost stýkat se s lidmi a přiblížit je k Ježíši. Sv. Otec vysvětloval tuto myšlenku účastníkům římského kongresu u příležitosti stého výročí narození sv. Josemaríi: „Pán se chce spojit láskou s každým ze svých dětí, uprostřed každodenních záležitostí, v obyčejných souvislostech, ve kterých se rozvine lidská existence“ (Jan Pavel II., projev 12.1.2002, č. 2). Člověk, který se o to upřímně snaží, začíná žít, podobně jako sv. Josemaría, životem plným a

plodným. Světec to krásně vyjádřil: Musíme být (...) na Nebi i na zemi, vždycky. Ne mezi Nebem a zemí, protože jsme ze světa. Ve světě a v ráji zároveň (...), zbožšťelí, ale s vědomím, že jsme ze světa (sv. Josemaría, meditace 27.3.1975). Kontemplativní život uprostřed světa, život lásky k Bohu Otci, Synu i Duchu svatému je možný! Připomínalo nám to i druhé čtení ve mši svaté: Neboť všichni, kdo se dávají vést Božím Duchem, jsou Boží synové (Řím 8, 14). To znamená: všechny pozemské záležitosti, všechno, co denně prožíváme – práce a všední povinnosti, to vše může být cestou k Pánu. Amicitia aut invenit similas aut facit...

Proto není třeba opustit svět, chceme-li najít Pána, protože plnost lásky, plnost křesťanského života je dosažitelná v těchto situacích a skrze ně. A tu nám je opět dán příklad ve sv. Josemaríi. Právě před deseti lety

na náměstí sv. Petra - někteří z vás tam jistě také byli – řekl nástupce zakladatele Opus Dei, biskup Mons. Alvaro del Portillo: "Je to objasňující příklad, který ukazuje, jak každodenní činnosti nejsou překážkou pro rozvoje duchovního života, ale mohou a mají se přeměnit v modlitbu. Sám sv.Josemaría zaznamenává ve svých soukromých poznámkách, že se chvěl láskou k Bohu právě na ulici, uprostřed hluku automobilů, v hromadných dopravních prostředcích, uprostřed lidí: dokonce při četbě novin... (homilie 18.5.1992).

Je to tedy skutečně možné. Lehké to ovšem není! Přesto však není na místě nějaká malomyslnost. Sv. Pavel napsal Filipánům: "Jsem přesvědčen, že ten, který ve vás (toto) dobré dílo začal, přivede ho ke konci ke dni Krista Ježíše" (Fil 1, 6).

Kontemplativní život beze vší pochyby vůle Boží a proto, když my

vytrváme, On opravdu dokončí dílo, které začal – také v nás je dokončí! I na nás se vztahují slova sv. Otce: "...každodenní zdánlivě šedivý život, se svou monotónností skládající se ze skutků, které se zdají pořád stejné, může nabrat nadpřirozený rozměr..." (Jan Pavel II., projev 12.1.2002). V tom se můžeme spoléhat na přímluvu sv. Josemaríi – on nám bude v tomto úsilí rád z nebe pomáhat, obračejme se tedy s důvěrou na něho. A můžeme si být jisti i přímluvou naší Matky Panny Marie, které na našem posvěcení tolik záleží – největší radosti Matky je přece vědomí, že se Její děti snaží zasloužit si jméno křesťan, které nosí.

Naše národy v současné době prožívají nelehké chvíle. Mám na mysli nejen politické a sociální změny, které samy o sobě vnášejí do našeho života nepokoj, ale i přírodní a ekologické katastrofy, ochromující

hospodářství a působící nejistotu a v mnoha případech i ztrátu veškerých životních opor, na něž lidé spoléhali. Ale není to, přátelé, příležitost pro nás? Není nás tady mála – kdyby každý z nás dokázal svou opravdovou snahou o osobní svatost, jako sv. Josemaría, vnést do svého okolí, do světa, v němž každý osobní žijeme, dávku křesťanského přátelství, nemuselo by se něco změnit a celé naší vlasti? A nebyla by právě to ta pravá "cesta do Evropy", o níž se stále politicky usiluje? Přidejme tedy každý svůj kousek "síla" do "Díla Božího" – a Evropa, sjednocená na křesťanských základech, se stane skutečností!

Amen. Kéž se tak stane!

.....

mons-karla-otcenaska-pocas-dakovnej-
svatej-omsi-za-svatorecenie-v-bazilike-
sv-klementa/ (06.08.2025)